

Påfallende nedgang i nyre-pankreas transplantasjoner i Norge

Det ble kun utført 3 kombinerte nyre-pankreas transplantasjoner ved Rikshospitalet i 2022, og 2 slike transplantasjoner i 2023. I de to årene ble det i tillegg utført 3 transplantasjoner med 'single' pankreas.

For 2023 var tilsvarende tall i Finland 28 nyre-pankreas transplantasjoner, og i Sverige 24 transplantasjoner. Befolkningsstørrelsen er noenlunde den samme i Norge og Finland, mens Sverige har 10,5 millioner innbyggere. Korrigert for befolkningstall var antall pankreastransplantasjoner i 2023 (pr. million innbyggere) 0,7 i Norge, 5.0 i Finland, 2,2 i Sverige, og i Danmark (med et nystartet program) 0.5.

Senest i 2016 ble det utført 16 nyre-pankreas transplantasjoner i Norge.

Transplantasjonsskirurg og seksjonsoverlege Morten Hagness la frem disse tallene på Samarbeidsmøtet 29.11.2024. Utviklingen er bekymringsfull. Med dagens transplantasjonstall kan pankreas transplantasjonsprogrammet neppe opprettholdes. Norge vil så fall, ulikt våre naboland, kunne stå uten slikt behandlingstilbud på grunn av lav aktivitet i programmet. I følge tall fra NOKLUS har forekomsten (prevalensen) av stadium 5 nyresykdom (GFR<15 ml/min/1.73 m²) derimot vært konstant gjennom de siste 10 årene.

En viktig nyhet nå er at *peritoneal dialyse* ikke lenger er en kontraindikasjon mot nyre-pankreastransplantasjon. Disse pasientene kan altså nå påmeldes ventelisten til kombinert nyre-pankreas transplantasjon.